

STRATEGIA CLEAN EUROPE NETWORK

7 ELEMENTE CHEIE

ALE UNEI STRATEGII INTEGRATE DE PREVENIRE A DEȘEURILOR PENTRU A PĂSTRA ȚĂRILE NOASTRE CURATE ȘI ÎNGRIJITE ȘI PENTRU A PROTEJA BIODIVERSITATEA

Experiența, bunele practici și know-how-ul aduse de Clean Europe Network

DE LA POLITICĂ LA STRATEGIE, ÎMPREUNĂ

Din 2018, există o **POLITICĂ UE CLARĂ** privind deșeurile și prevenirea aruncării necontrolate a acestora

Bazată pe **RESPONSABILITATE PARTAJATĂ**

Guvernele sunt obligate să **IMPLEMENTEZE** această politică, lucrând cu toți factorii interesați

Scopul nostru comun: **SĂ FACEM ARUNCAREA NECONTROLATĂ A DEȘEURILOR INACCEPTABILĂ SOCIAL**

Cheia succesului este **SCHIMBAREA COMPORTAMENTULUI**

Avem nevoie de o **ABORDARE INTEGRATĂ** pentru a realiza acest lucru

STRATEGIA Clean Europe Network răspunde acestei nevoi

* Stabilit în Directiva Cadru Revizuită privind Deșeurile din 2018 și Directiva privind Produsele de unică folosință din 2019

SCHIMBAREA COMPORTAMENTULUI NE PRIVEȘTE PE TOȚI:

- **Guvernele** dezvoltă și implementează strategii teritoriale de prevenire a deșeurilor și planuri de acțiune
- **Producătorii** asigură mijloace financiare adecvate pentru a finanța organizații de prevenire a deșeurilor, cu adevărat eficiente și intersectoriale
- **Companiile** proiectează produse sau servicii pentru a reduce riscul de deșeurii
- **Autoritățile locale** alocă resurse pentru infrastructura de colectare a deșeurilor
- **Autoritățile de control** acționează pentru a deveni un adevărat factor de descurajare
- **Profesorii/monitorii** educă elevii/membrii cluburilor să nu arunce deșeurii
- **Părinții** își educă copiii să nu arunce deșeurii
- **Cetățenii** de pretutindeni folosesc coșurile de gunoi publice sau duc obiectele folosite într-un loc (acasă, școală, loc de muncă) unde acestea pot fi introduse în sistemul de reciclare sau valorificate în alte moduri

END OBJECTIVE:

**NU MAI ARUNCĂM DEȘEURI ÎN NATURĂ SAU ÎN SPAȚIILE PUBLICE,
INTENȚIONAT, NEGLIJENT SAU ACCIDENTAL, PENTRU CĂ ESTE
INACCEPTABIL SOCIAL**

**MĂSURARE &
MONITORIZARE**

IDENTIFICAREA NATURII PROVOCĂRII LEGATE DE DEȘEURI ȘI STABILIREA ȚINTELOR

PROVOCAREA:

- La început, măsurați și monitorizați deșeurile și aruncarea acestora în toate habitatele unde sunt o problemă (de exemplu, în medii urbane, rurale și acvatice)
  - Pentru a caracteriza cu precizie provocarea (atât locală, cât și macro)
  - Pentru a înțelege natura și motivele aruncării deșeurilor
  - Pentru a seta țintele
  - Pentru a identifica/aplica programe de prevenire și acțiuni remediale adecvate
- Continuați să măsurați și să monitorizați în timpul programelor de prevenire și atenuare
  - pentru a evalua succesul relativ al strategiilor
  - pentru a determina dacă programele sunt eficiente și își ating țintele
- Periodic, evaluați progresul și luați decizii informate pentru a menține, ajusta sau revizui strategiile, programele și măsurile pentru a optimiza performanța

EVALUAȚI IMPACTUL ȘI EFICIENȚA STRATEGIEI ȘI PROGRAMELOR DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ȘI ADAPTAȚI-VĂ

CINE JOACĂ UN ROL:

- **Guvernul național** (pentru a furniza o structură națională de date conform cerințelor Directivelor privind Deșeurile și Produsele de unică folosință)
- **Autoritățile locale** (pentru a evalua și înțelege problemele locale legate de deșeuri)
- **Autorități cu responsabilități teritoriale speciale** (ca mai sus)
- **Furnizorii de soluții** (inclusiv organizațiile de prevenire a deșeurilor și companiile de curățenie)

LUAȚI MĂSURI DE LA SURSA PENTRU A REDUCE/ AMELIORA RISCUL ARUNCĂRII DEȘEURILOR

PROVOCAREA:

- Cerințe de proiectare a produselor pentru a reduce predispoziția acestora de a fi aruncate necontrolat
- Luarea în considerare a riscului de aruncare a deșeurilor în evaluările ciclului de viață al produselor
- Restricții legislative asupra produselor problematice/obiceiurilor de consum
- Reglementarea contextelor specifice unde riscul de aruncare a deșeurilor este ridicat

CINE JOACĂ UN ROL:

- **Instituțiile europene** (de exemplu, măsuri în cadrul Planului de Acțiune pentru Economia Circulară 2.0 și legislația UE privind deșeurile)
- **Guvernul național** (în elaborarea politicilor, inclusiv potențial instrumente economice)
- **Autoritățile locale locale** (în implementarea măsurilor locale)
- **Afaceri** (prin inovație în produse și servicii, inclusiv soluții de reutilizare)
- **Instituții de cercetare și dezvoltare** (prin identificarea de noi moduri de a face lucrurile)

ASIGURAREA INFRASTRUCTURII

ASIGURAȚI-VĂ CĂ INFRASTRUCTURA DE GESTIONARE A DEȘEURILOR ȘI SISTEMELE AFERENTE SUNT ADECVATE

PROVOCAREA:

- Infrastructură eficientă de eliminare a deșeurilor în locuri publice pentru a colecta obiectele folosite în siguranță și eficient
- Sisteme bine adaptate de colectare și gestionare a deșeurilor pentru obiectele aruncate în coșurile de gunoi publice
- Curățarea inteligentă și eficientă a deșeurilor în spațiile publice
- Sortarea și reciclarea adecvată a deșeurilor colectate

CINE JOACĂ UN ROL:

- Instituțiile UE (de exemplu, fonduri structurale ale UE, fonduri pentru cercetare și dezvoltare, Planul de Acțiune pentru Economia Circulară 2.0)
- Guvernul național (în supravegherea responsabilității extinse a producătorilor pentru deșuri)
- Autoritățile locale (în implementarea măsurilor locale)
- Autorități cu responsabilități teritoriale speciale (de exemplu, pentru autostrăzi, păduri, cursuri de apă)
- Schemele de responsabilitate extinsă a producătorilor (prevăzute de Directiva privind Produsele de unică folosință)
- Companii de curățenie: sector public și privat (pentru a inova)
- Companii de gestionare a deșeurilor: sector public și privat (pentru a inova)
- Producători de infrastructură de colectare (pentru a inova)

ÎNGRIJIREA CARTIERELOR

AVEȚI GRIJĂ DE MEDIU ÎN ORICE CARTIER

PROVOCAREA:

- Asigurați-vă că, pe lângă curățarea regulată, cartierele sunt bine întreținute în general pentru a face aruncarea deșeurilor inacceptabilă social
- Plasarea/înnoirea mobilierului urban
- Repararea/înnoirea peisajului stradal (de exemplu, suprafețele drumurilor/trotuarelor)
- Evitarea degradării
- Promovarea mai multor zone verzi curate

CINE JOACĂ UN ROL:

- Instituțiile europene (de exemplu, fonduri structurale)
- **Guvernul național** (în elaborarea politicilor, inclusiv eventuale sprijinuri economice)
- **Autoritățile locale** (în întreținerea teritoriului lor, penalizări pentru degradare)
- **Afacerile locale** (în întreținerea sediilor și împrejurimilor)
- **Grupurile societății civile** (pentru a ajuta la promovarea civismului)

SANȚIONARE ȘI PEDEPSE

APLICAREA LEGII ȘI STABILIREA SANȚIUNILOR CLARE ȘI VIZIBILE

PROVOCAREA:

- Asigurați-vă că, atât la nivel național, cât și local, există un cadru legal solid pentru a îi sancționa penal pe cei care aruncă sau depozitează deșeuri ilegale în mod deliberat sau neglijent (conform Directivei UE privind Deșeurile)
- Stabiliți sancțiuni cu adevărat punitive și care să descurajeze (notabil amenzi semnificative)
- Aplicați legea ferm și eficient, ideal pe loc
- Publicați acțiunile de aplicare a legii pentru a descuraja contravenienții

CINE JOACĂ UN ROL:

- Instituțiile europene (asigurând implementarea legislației UE privind deșeurile)
- Guvernul național/Autoritățile locale (elaborarea legii, stabilirea amenzilor)
- Poliția locală și administrația locală (implementare și aplicare)
- Sistemul judiciar (în sancționarea eficientă dacă cazurile ajung în instanță; ideal, sancțiunile ar trebui aplicate pe loc)

EDUCAȚIE CONTINUĂ, CREȘTEREA CONȘTIENȚĂRII ȘI COMUNICAREA SCHIMBĂRII COMPORTAMENTULUI

PROVOCAREA:

- Crearea și sprijinirea financiară a organizațiilor de prevenire a deșeurilor, cu echipe de experți pentru:
  - Proiectarea, implementarea și susținerea programelor de educare, conștientizare și comunicare pentru prevenirea deșeurilor
  - Concentrarea pe promovarea schimbării comportamentului
  - Țintirea diferitelor segmente ale societății susceptibile de a arunca deșeuri
  - Folosirea abordărilor, mesajelor și mijloacelor adecvate pentru diferite audiențe și contexte de risc
  - Reînnoirea sau adaptarea, după cum este necesar
- Asigurarea că toți producătorii de produse susceptibile de a deveni deșeuri contribuie proporțional la costuri

CINE JOACĂ UN ROL:

- **Instituțiile UE** (pentru a asigura implementarea cerințelor legale ale UE)
- **Guvernul național** (în supravegherea responsabilității extinse a producătorilor pentru această sarcină)
- **Organizații dedicate de prevenire a deșeurilor** (specializate în comunicarea schimbării comportamentului)
- **Autoritățile locale și autoritățile teritoriale cu responsabilități speciale** (cooperând cu actorii cheie pentru a adapta programele la nevoile locale)
- **Famiile** (educarea copiilor să nu arunce deșeuri)
- **Școlile și alte instituții de învățământ** (vectori cheie pentru atingerea tinerilor)
- **Grupurile societății civile** (vectori cheie pentru atingerea audiențelor țintă, în special a tineretului)

COMUNICARE
ȘI EDUCARE

IMPLICAREA COMUNITĂȚII

IMPLICAREA ÎN MUNCĂ COMUNITARĂ ȘI PARTICIPAREA CIVICĂ

PROVOCAREA:

- Promovarea spiritului civic
- A face aruncarea deșeurilor un concept inacceptabil social
- Implicarea cetățenilor și grupurilor cetățenești în activități comunitare pentru a crește conștientizarea în legătură cu:
  - Dorința de a avea spații publice curate
  - Impactul negativ al aruncării deșeurilor asupra mediului și societății
- Promovarea acțiunilor generale de curățenie voluntară

CINE JOACĂ UN ROL:

- Autoritățile locale (colaborarea cu actorii locali pentru a accesa audiențe-cheie)
- Afacerile locale (pentru a îngriji împrejurimile, pentru a îndemna clienții și angajații să aibă grijă de modul în care gestionează deșeurile)
- Familii (educând copiii să nu arunce deșeuri)
- Școli și alte instituții de învățământ (pentru a oferi un exemplu pozitiv)
- Grupuri ale societății civile (pentru a ajunge la audiențe-cheie), inclusiv:
  - Organizații de tineret
  - ONG-uri de mediu
  - Grupuri comunitare
  - Cluburi sportive locale

INSTITUȚIILE UE

Aruncarea deșeurilor în spații neconforme este un fenomen internațional. Deșeurile traversează granițele zilnic peste tot. Așadar, instituțiile guvernamentale, executive și administrative ale Uniunii Europene au un rol important. În primă linie, acestea se concentrează pe provocările legate de deșeurile din cadrul Uniunii Europene.

În 2018, Uniunea Europeană și-a revizuit directiva generală privind deșeurile. Aceasta a inclus pentru prima dată o politică cuprinzătoare a UE privind deșeurile și prevenirea aruncării acestora, bazată pe principiul responsabilității partajate între toate părțile societății.

Comisia UE, Consiliul de Miniștri al UE și Parlamentul European trebuie să se asigure că prevederile acestei politici europene privind deșeurile sunt implementate corect. Datorită modului în care funcționează UE, responsabilitatea principală pentru aceasta revine guvernelor diferitelor țări europene. Dar Comisia și Parlamentul trebuie să acționeze pentru a se asigura că statele membre își respectă obligațiile. De asemenea, pot ajuta prin punerea la dispoziție a fondurilor UE pentru a sprijini investițiile și programele de prevenire a deșeurilor.

În plus, Comisia Europeană are obligația explicită, conform directivei generale privind deșeurile, de a promova schimbul de informații și bune practici între părțile interesate.

UE are, de asemenea, un rol pe scena mondială – în construirea unui consens cu țările partenere și vecinii apropiați, precum țările din Spațiul Economic European și țările din bazinul Mediteranean și regiunea Mării Baltice. Ar trebui, de asemenea, să dea un exemplu restului lumii despre cum să prevină deșeurile, inclusiv abordări eficiente pentru schimbarea comportamentului care duce la aruncarea deșeurilor.

Agenția Europeană de Mediu și Centrul Comun de Cercetare au roluri importante în susținerea colectării de informații la nivelul UE despre deșeurile și aruncarea acestora.

GUVERNUL NAȚIONAL

Guvernele trebuie să stabilească direcția și să preia conducerea în transformarea mediilor mai curate într-o prioritate națională. Oprea aruncării deșeurilor este un punct de pornire de bază.

Guvernele naționale au o responsabilitate legală clară de a implementa legislația europeană comună pe care au adoptat-o.

Din 2020, legislația UE cere guvernelor să integreze strategii pentru deșeuri și prevenirea aruncării acestora în Planurile Naționale/Teritoriale de Gestionare a Deșeurilor, pe care sunt obligați să le prezinte periodic Comisiei Europene. O gamă largă de departamente guvernamentale trebuie să fie implicate în dezvoltarea și implementarea unor strategii și planuri de acțiune eficiente, cum ar fi:

- Afaceri de mediu
- Educație și copii
- Management regional/teritorial și guvern local
- Afaceri interne/justiție
- Afaceri pentru consumatori

Organele guvernamentale conexe pot juca, de asemenea, un rol:

- Agenții de mediu (notabil pentru date/statistici/bune practici)
- Institute de gestionare a deșeurilor

Suprafețe mari din țările noastre sunt supravegheate, gestionate și întreținute de servicii teritoriale speciale și dedicate. Aceste autorități se ocupă de autostrăzi, aeroporturi, porturi maritime, gări și infrastructură aferentă, servicii de transport feroviar de pasageri, parcuri, păduri, căi navigabile și altele. Ele au o sarcină vitală în combaterea deșeurilor și prevenirea aruncării acestora. Guvernele naționale au un rol important în a se asigura că mandatele date acestor autorități fac responsabilitățile legate de deșeuri clare și obligatorii.

AUTORITĂȚILE LOCALE

Autoritățile locale sunt, în general, responsabile pentru cea mai mare parte a supravegherii și gestionării teritoriale. Ele au un rol esențial în stabilirea, coordonarea și executarea strategiei și acțiunilor de prevenire a deșeurilor acolo unde trăim, învățăm, lucrăm și ne recreem. La fel ca guvernele naționale, autoritățile locale pot stabili direcția. Un exemplu bun este așa-numita “toleranță zero” față de aruncarea deșeurilor. De asemenea, autoritățile locale au un rol vital în îngrijirea mediului material al fiecărui cartier, deoarece cartierele bine întreținute rămân mai curate mai mult timp decât zonele prost întreținute, degradate sau abandonate.

În primul rând, autoritățile locale sunt în fruntea evaluării și înțelegerii problemelor locale legate de deșeuri și în abordarea soluțiilor adecvate care funcționează în contextul lor. Fiind atât de apropiate de populația locală prin toate serviciile pe care le furnizează (în special curățenia și educația), este clar că autoritățile locale au un rol uriaș în creșterea conștientizării, furnizarea de informații și ajutarea la schimbarea comportamentului. Cu toate acestea, pentru cazurile în care comportamentul inadecvat persistă, ele trebuie, de asemenea, să stabilească și să aplice sancțiuni și pedepse, cum ar fi amenzi pentru cei care aruncă sau depozitează deșeuri.

Pe lângă curățarea regulată, este important ca autoritățile locale să se asigure că toate cartierele de care sunt responsabile sunt bine întreținute în general, contribuind astfel la a face actul de aruncare a deșeurilor inacceptabil social. Aceasta include plasarea/înnoirea mobilierului stradal; repararea/înnoirea peisajului stradal (de exemplu, suprafețele drumurilor/trotuarelor); evitarea degradării; și promovarea mai multor zone verzi curate.

O gamă de diferite servicii municipale sunt relevante, fiind responsabile pentru:

- Serviciul și infrastructură de curățenie
- Tratarea apei
- Colaborarea cu poliția
- Instituțiile de învățământ
- Instalațiile de sănătate
- Facilitățile sportive
- Parcuri și grădini
- Atracții turistice locale
- Planificare

ALTE AUTORITĂȚI

Zonele mari ale țărilor noastre sunt supravegheate, gestionate și întreținute de servicii teritoriale speciale și dedicate. De exemplu:

- Autorități pentru autostrăzi
- Autorități de transport (aeroporturi, porturi maritime, gări și infrastructura aferentă, servicii de transport maritim și feroviar de pasageri)
- Autorități pentru parcuri
- Administratori forestieri
- Autorități pentru căi navigabile
- Administratori de marine
- Alte autorități

Toate aceste autorități sunt responsabile pentru facilități sau servicii utilizate de cetățeni. Ele au, inevitabil, un rol esențial în combaterea deșeurilor și prevenirea aruncării acestora (de exemplu, pe marginea drumurilor și în zonele de servicii; în trenuri și gări; în și în jurul râurilor, lacurilor și canalelor etc.). Acest lucru începe cu evaluarea și înțelegerea provocării deșeurilor pe terenurile/proprietățile/premisele lor și dezvoltarea de strategii și planuri pentru a le aborda (ideal, colaborând cu organizații de prevenire a deșeurilor specializate în schimbarea comportamentului).

Guvernele naționale au un rol important în asigurarea faptului că mandatele date acestor autorități clarifică și fac obligatorii responsabilitățile legate de deșuri. Din cauza proximității geografice (și, adesea, a suprapunerii geografice) între autoritățile specializate și cele locale, va fi adesea important să se stabilească relații de lucru strânse în lupta împotriva deșeurilor.

La fel ca autoritățile locale, aceste autorități specializate au un rol în stabilirea tonului față de "utilizatorii" lor și acest lucru include asigurarea faptului că facilitățile lor (unde este cazul) sunt echipate corespunzător cu infrastructura pentru colectarea obiectelor uzate și că acestea sunt golite regulat; sunt curățate regulat; și, în general, sunt bine întreținute, deoarece acest lucru s-a dovedit că descurajează aruncarea deșeurilor.

POLIȚIA ȘI SISTEMUL JUDICIAR

Experiența arată că aspirațiile politicilor de prevenire a deșeurilor fără măsuri de descurajare duc la lipsa progresului. Riscul de a fi prins și sancțiunile asociate trebuie să fie reale (sau, la fel de important, percepute ca fiind reale). Astăzi, din păcate, mulți oameni care aruncă sau depozitează deșeuri simt că pot scăpa nepedepsiți și, chiar dacă sunt prinși, nu vor exista sancțiuni reale.

În multe țări, este o infracțiune să arunci sau să depozitezi deșeuri. Din vara anului 2020, directiva generală a deșeurilor a UE a impus tuturor statelor membre să facă din aruncarea deșeurilor o infracțiune și să aplice sancțiuni. Un efort mai mare în acest sens ar aduce beneficii când este combinat cu alte aspecte ale unei abordări integrate a prevenirii deșeurilor.

Autoritățile de aplicare a legii au, prin urmare, un rol crucial în susținerea efortului general de prevenire. Acestea includ:

- Servicii de poliție
- Agenți ai autorităților locale (inclusiv agenți de aplicare privatizați)
- Gardieni de parcuri și păduri
- Sistemul judiciar

Sancțiunile imediate au cel mai mare impact și sunt, prin urmare, de departe preferabile. Din păcate, sistemul judiciar din toată Europa are un volum de lucru extrem de mare. Din cauza acestei situații, aplicarea sancțiunilor prin intermediul instanțelor pentru aruncarea deșeurilor adesea durează mult timp sau chiar nu se materializează deloc.

Cele mai eficiente remedii sunt cele impuse pe loc, sub formă de amenzi substanțiale de către ofițerii de aplicare a legii. Este esențial ca atât poliția, cât și alți agenți de aplicare să fie împuterniciți în acest sens de către autoritățile naționale și locale și să folosească aceste competențe.

PRODUCĂTORI

Într-o economie circulară, producătorii sunt responsabili pentru reducerea și/sau optimizarea utilizării resurselor prin prevenire și/sau reciclare și pentru a lua măsuri pentru a evita aruncarea deșeurilor. Această responsabilitate a producătorilor include proiectarea produselor și serviciilor care reduc riscul de aruncare a deșeurilor și asumarea responsabilității pentru etapa de sfârșit de viață, când produsele uzate sunt cel mai expuse riscului de a fi aruncate.

Aceasta înseamnă informarea și educarea consumatorilor pentru a face ceea ce trebuie cu articolele uzate și, acolo unde legea impune, contribuția la costul unei infrastructuri eficiente și a activităților eficiente de curățare a deșeurilor. Producătorii pot fi clasificați astfel:

- Companii care produc produse care sunt aruncate ca deșeuri, cum ar fi:
  - **Producători de ambalaje pentru consum rapid:** cum ar fi pentru alimente (gustări, dulciuri, mese rapide); băuturi; tutun
  - **Producători de articole de unică folosință:** cum ar fi produse din tutun; gumă de mestecat; produse de igienă personală (inclusiv batiste, șervețele, articole sanitare)
- Companii care vând/furnizează produse care sunt aruncate ca deșeuri, cum ar fi:
  - **Retaileri:** incluzând retaileri de alimente, magazine de conveniență; stații de alimentare
  - **Unități de servicii alimentare:** lanțuri de servicii alimentare și băuturi de marcă și francizele acestora; unități independente; operatori de food truck
- Entități non-comerciale care vând/furnizează produse care sunt aruncate ca deșeuri, cum ar fi:
  - **Instituții de învățământ:** școli, colegii, universități și altele
  - **Instituții sau promotori sportivi:** cluburi sportive locale, promotori sportivi majori, manageri de stadioane
  - **Instituții sau promotori culturali:** teatre, săli de concerte, organizatori de festivaluri

Producătorii majori sunt într-o poziție mai bună pentru a se angaja în campanii de prevenire la nivel național. Companiile locale pot susține inițiativele de implicare a comunității locale, colaborând cu autoritățile locale și promovând mesajele companiilor naționale la nivel local.

ORGANIZAȚII DE PREVENIRE A DEȘEURILOR

Legea UE (directiva generală privind deșeurile din 2018 și directiva privind produsele de unică folosință din 2019) impune acum producătorilor să plătească pentru comunicarea, sensibilizarea și educarea în vederea prevenirii deșeurilor, în special prin intermediul organizațiilor de responsabilitate extinsă a producătorilor (PRO-uri). Este esențial ca guvernele din întreaga Europă să se asigure că această obligație este executată în practică, că este resursată adecvat de către producători și organizată corespunzător.

Guvernele trebuie să se asigure că eforturile de comunicare, sensibilizare și educare pentru prevenirea deșeurilor sunt dezvoltate și coordonate de experți profesioniști în schimbarea comportamentului, cu experiență. Eforturile necoordonate, sectoriale, specifice produsului, vor duce la mesaje disparate și confuzie în rândul consumatorilor. Fiecare țară (sau teritoriu descentralizat corespunzător) ar trebui să aibă o organizație dedicată prevenirii deșeurilor pentru a conduce efortul de schimbare a comportamentului, care trebuie să fie flexibil și susținut în timp.

Pentru a fi eficiente, programele naționale de comunicare pentru schimbarea comportamentului ar trebui să vizeze persoanele care aruncă deșeuri și contextul în care apare acest comportament printr-un program general care poate fi, acolo unde este relevant, suplimentat de campanii specifice produselor. Programele de schimbare a comportamentului funcționează cel mai bine ca parte a unei strategii și programe integrate de prevenire a deșeurilor.

Tendența actuală este ca producătorii să plătească pentru infrastructura de gestionare a deșeurilor în locuri publice și pentru serviciile asociate de gestionare a deșeurilor, precum și pentru acoperirea costurilor de curățare a spațiilor publice de deșeuri. Producătorii au un interes direct în schimbarea comportamentului consumatorilor – colaborând cu organizațiile experte în prevenire pentru a face acest lucru – deoarece mai puține deșeuri înseamnă costuri mai mici de curățare.

FURNIZORII DE SOLUȚII

Diversi actori economici pot să își intensifice eforturile pentru a ajuta societatea să devină mai eficientă în combaterea deșeurilor sau în facilitarea unei vieți fără deșeuri. Ei ar trebui să colaboreze cu alți actori pentru a promova o schimbare semnificativă.

În multe țări, companiile de gestionare a deșeurilor și de curățenie, atât din sectorul public, cât și din sectorul privat, trebuie să investească în infrastructură și sisteme mai bune, atât pentru golirea coșurilor de gunoi în locuri publice, cât și pentru curățarea deșeurilor odată ce acestea sunt acolo. Acest lucru va fi realizat în cooperare cu autoritățile locale și cu organizațiile de responsabilitate extinsă a producătorilor pentru deșeuri (pentru produsele acoperite de directiva UE privind produsele de unică folosință), care vor fi acum obligate să contribuie la costurile infrastructurii și serviciilor de curățenie asociate.

Există posibilități de inovare – fie că este vorba de producătorii de infrastructură de colectare sau de utilizarea mai răspândită a sistemelor de reutilizare pentru servirea alimentelor și băuturilor pentru consum pe drum (ceea ce ar ajuta la reducerea numărului de ambalaje de unică folosință, care constituie majoritatea deșeurilor, încurajând o cultură a reutilizării în locul celei a eliminării).

Întotdeauna va exista un rol pentru organismele de cercetare și dezvoltare în aducerea de soluții noi.

GRUPURILE SOCIETĂȚII CIVILE

Grupurile societății civile joacă un rol esențial în implicarea comunităților în promovarea cartierelor curate și sigure și în importanța prevenirii deșeurilor.

Acestea includ, de exemplu:

- Școli și colegii; universități și alte instituții de învățământ
- Organizații de tineret
- Cluburi sportive locale
- ONG-uri de mediu
- Grupuri comunitare

În multe țări, diferite grupuri ale societății civile deja colaborează cu localnicii pentru a promova un mesaj de prevenire a deșeurilor sau pentru a se angaja în activități legate de deșeuri, cum ar fi proiectele de curățenie voluntară, care, la rândul lor, joacă un rol important în creșterea conștientizării. Aceste activități de sensibilizare ar putea fi extinse considerabil.

Pentru a avea cel mai bun efect, este important să existe un mecanism pentru coordonarea activităților de sensibilizare, pentru asigurarea unui mesaj coerent și pentru furnizarea de sprijin material – un rol care ar putea fi jucat de organizații naționale (sau teritoriale) dedicate prevenirii generării deșeurilor, lucrând împreună cu autoritățile locale sau alte autorități de management special.

CETĂȚENII

Majoritatea covârșitoare a oamenilor nu aruncă deșeuri și recunosc pagubele pe care le provoacă. O minoritate relativ mică este responsabilă pentru această problemă. Oamenii aruncă deșeuri dintr-o varietate de motive, cum ar fi lipsa unei educații corespunzătoare, conștientizarea insuficientă sau lipsa controlului social.

Autoritățile locale și producătorii joacă un rol central în combaterea deșeurilor, dar cea mai importantă responsabilitate revine fiecărui cetățean în a avea grijă să nu arunce deșeuri în mod deliberat, neglijent sau accidental.

Toate părțile societății (afaceri, autorități locale, școli etc.) au un rol de jucat în responsabilitatea comună pentru prevenirea deșeurilor. Cu toate acestea, fiecare individ trebuie să facă ceea ce este corect prin:

- aducerea obiectelor folosite acasă sau la locul de muncă, club, școală etc., pentru a putea fi introduse în fluxul de reciclare; sau,
- plasarea obiectelor folosite în coșurile de gunoi desemnate din spațiul public.

În plus, fiecare individ poate clarifica în propriul său mediu că aruncarea deșeurilor este inacceptabilă și nu va fi tolerată din cauza daunelor de mediu, sociale și economice pe care le provoacă. Există numeroase contexte în care cetățenii pot da un exemplu, în special:

- **părinții și membrii familiei** față de alți membri ai familiei
- **tinerii** față de prietenii lor, părinți și membri ai familiei
- **profesorii și liderii comunității** față de tinerii aflați în grija lor
- **celebritățile și liderii de opinie** față de fanii sau urmăritorii lor
- **liderii de afaceri** în modul în care își orientează activitățile de afaceri și mobilizează personalul
- **politicienii** față de întreaga populație

CLEAN
EUROPE
NETWORK

www.cleaneuropenetwork.eu

